

slag om Folkeafstemning, netop Folkeafstemning af den afgørende Karakter, som det ærede Medlem Hr. P. Munch her foreslaar. Men dette Forslag blev altsaa ikke vedtaget ved Grundlovsbehandlingen. Det er en lille Biomstændighed, som jeg tror, man dog burde tillægge *noget* Betydning. Det kan dog ikke være Meningen, at man kan komme og sige: Vi har stillet et saadant Forslag, der ganske vist ikke blev vedtaget, hverken i den Rigsdagssamling eller i den efterfølgende — for det er jo ikke saa let at faa Grundloven lavet om —, saa det kom altsaa ikke ind i Grundloven; Rigsdagen var opmærksom paa det, men den ønskede det ikke vedtaget, men nu ønsker vi alligevel, at denne Behandlingsform skal gennemføres!

Jeg maa sige, at den Maade at omgaas de forfatningsmæssige Bestemmelser paa — og det var da heller ikke det ærede Medlem Hr. Staunings Mening, men det er det, det ærede Medlem Hr. P. Munch her foreslaar —, den tror jeg er farlig. Der maa være noget fast, vi alle sammen har at bøje os for, og det maa være selve Forfatningen og den hævdvundne parlamentariske Praksis. Og det gaar ikke an at sige, at fordi en Ting ikke staar i Grundloven, er den tilladt, særlig ikke paa et Omraade, hvor Grundloven indeholder saa faste og klare Regler som her.

Naar endelig det ærede Medlem Hr. P. Munch udtalte, at Grundlovsændringer var saa vanskelige at gennemføre, saa laa der jo egentlig deri en Indrømmelse af, at det var rigtigt, at Forslaget blev gennemført som en Ændring til Grundloven. Hertil maa jeg nu sige, at enten det er let eller vanskeligt at gennemføre, kommer det ærede Medlem ikke udenom det, og hvis det ærede Medlem vil have en anden Fremgangsmaade for almindelige Lovforslags Behandling, saa kan det ikke nytte at henvise til, at det er svært at faa Grundloven ændret og saa lave Grundlov paa en anden Maade; der er kun den Maade, hvorpaa Grundloven foreskriver, at Ændring af Grundloven kan ske. Det kommer det ærede Medlem til at bøje sig for, hvad enten det er let eller svært.

Naar det ærede Medlem fremførte, at det var et meget beskedent Flertal, der havde dannet sig om disse Forslag, saa havde jeg jo ogsaa ønsket, at Flertallet havde været noget større — det skal jeg ikke nægte —, men jeg maa i øvrigt erindre det ærede Medlem Hr. P. Munch om, at han i en 7-aarig Regeringsperiode var meget nøjsom med Hensyn til Flertallet ved visse Lejligheder.

Men jeg kan i øvrigt ikke forstaa, at det kan være et Punkt, man kan paaberaabe sig her; for saa maa der jo ogsaa i Grundloven indsættes Regler om, hvor stort eller lille et saadant Flertal maa være, inden en saadan Folkeafstemningsbestemmelse træder i Kraft.

Det ærede Medlem var meget misfornøjet med denne Samling. Jeg ved ikke, hvad det ærede Medlem er saa misfornøjet med. Samlingen har været noget lang, og jeg kunde have ønsket, at den havde været mere kortvarig; men jeg har offentlig udtalt, og jeg gentager det her, at under Hensyn til de betydningsfulde Resultater af de Forslag, der er blevet fremsat, og under Hensyn til det sene Tidspunkt, de blev fremsat, forekommer det mig, at vi tidligere har haft Rigsdagssamlinger, der i hvert Fald ikke har hævet sig højt med Hensyn til Arbejdsduelighed og Arbejdsevne i Sammenligning med, hvad denne Rigsdagssamling har præsteret.

Naar det ærede Medlem sagde, at denne Rigsdagssamling har været præget af, at vi har haft en Løben rundt imellem hverandre, saa tror jeg, at det særlig angaar det ærede Medlem selv og hans eget Parti. For de, som gik til Valg og sagde, at de var enige med os i, at Parikronen skulde respekteres, har jo haft meget vanskeligt ved at hævde dette Standpunkt her inde, hvad jeg i høj Grad beklager. Og naar vi nu endelig staar med de Lovforslag, der tilsigter paa en beskeden Maade at opfylde dette selvfølgelige Krav, saa kan jeg jo ikke andet end beklage, at det ærede Medlem og hans Partis Bidrag dertil nu paa det allersidste er et Forsøg paa at faa det hele standset ved en Folkeafstemning, der, hvis den blev gennemført paa den Maade, det ærede Medlem foreslaar, med et Spørgeskema, som det blev sagt før, med 5 eller 7 — jeg husker ikke hvor mange — Forslag opført, og den Mulighed kom til at foreligge, at der kunde fremkomme det Resultat, at der siges ja til nogle Forslag og nej til andre Forslag, efter min Mening vilde give et saa taabeligt og meningsløst Resultat, at ingen Rigsdag vilde gaa med til det — at der skal skæres ned her, men ikke dér! Og det var dog ikke udelukket, hvis man skulde ind paa en Fremgangsmaade som den af det ærede Medlem her anførte.

Det forekommer mig derfor, at den her foreslaaede Fremgangsmaade ikke blot er stridende imod Forfatningens Bestemmelser, men er i enhver Henseende uheldig, og jeg kan derfor kun gentage, at jeg fraraader Tingets Medlemmer at give det foreliggende Lovforslag deres Tilslutning.